گشت مجازی

در این ستون پیام‌ها، متن‌ها، عکس‌نوشت‌ها و خبرهای کوتاه منتشر شده در فضای مجازی را منتشر خواهیم کرد؛ بدون هیچ‌گونه توضیح و تفسیر.

محمدجواد آذری‌جهرمی، وزیر ارتباطات توئیت زد: با دریافت بخشی از اطلاعات مبتلایان به کرونا در ایران و تحلیل اطلاعات حمل ونقل، پرداخت حضوری و... آنها از سوی متخصصان داده‌کاوی و استخراج مدل شیوع به این جمع‌بندی رسیدیم که سه مرکز مهم پخش ویروس کرونا در ایران به ترتیب: بیمارستان‌ها، پمپ‌بنزین‌ها، سوپرمارکت‌ها هستند.

محمد اسدی توئیت زد: تقریباً تمام کشورهای اطرافش آلوده به کرونا شدند، ولی چون اقتصاد ترکیه بر پایه جذب گردشگر و مسافره انتشار اخبار کرونا رو ممنوع کردن هیچ رسانه‌ای توی دنیا هم نه متهم‌شون میکنه به دروغگویی و مخفی کاری نه موضوع رو براشون امنیتی و سیاسی می کنند؛ چرا؟! چون از خودشونه!

میترا توئیت زد: برای ۲۲اسفند بلیت قطار زاهدان داشتیم. مطلع شدیم با بخشنامه وزیر می‌تونیم بدون خسارت کنسل کنیم، اما امروز ۱۲ آژانس مسافرتی سرزدم و همشون با اینکه ملزم بودن به انجامش، گفتن نمی کنیم چون صندوق‌مون خالیه و خطوط زمینی و هوایی هم پولمون رو دیر میدن!

امیرعلی صفا با انتشار این عکس نوشت: موعد اهدا خون بود. شک داشتم تو این موقعیت رفتن به مرکز انتقال کار درستیه یا نه. راستش کمی هم می ترسیدم، اما اومدم خیلی خیلی خلوته و می گن چون مراجعات کم شده نیاز زیادی به اهدا هست.

محمد صفارودی نوشت: خونه‌های مبله در شیراز بدون مجوز و بدون هیچ نظارتی، تبدیل شدن به مکان اقامتی برای مسافر؛ کاش شورای تأمین یه سر به سایت دیوار بزنه.

فؤاد ایزدی با انتشار این اسکرین‌شات نوشت: گزارش روزنامه فایننشیال تایمز با عنوان «امریکا به طور غیرمعمولی از شیوع کرونا آسیب‌پذیر است» به سه دلیل: ۱- افراد بسیار زیادی که در امریکا بیمه ندارند ۲- فقدان مرخصی با حقوق برای افرادی که بیمار هستند ۳- سیاستمدارانی که تهدید را کوچک شمرده‌اند. به دلیل کمبود کیت‌های تست کرونا، بسیاری از مبتلایان شناسایی نشده‌اند. بروس ایلوارد، دستیار مدیر کل سازمان بهداشت جهانی: «پیام‌های متناقضی از طرف دولت ترامپ منتشر شده، زمانی که نیاز است مردم تا حد ممکن هوشیار باشند.» شیوع کرونا در امریکا از خیلی از کشورها گسترده‌تر خواهد بود.

محمد پازوکی توئیت زد: تو امریکا برای هر تست کرونا باید هزار و ۴۰۰ دلار بدی(۴۰درصد درآمد یه کارگر)، سوئیس سقف بیمه ۷۰۰فرانکه که اگه این مبلغ رو استفاده کرده باشی باید هزینه تست رو بدی، تو ژاپن هر تست ۵۰دلاره، تو آلمان اگه بری واسه تست ۲۰۰دلار باید پرداخت کنی، تو ایران تست و درمان کاملاً رایگانه! ما چقدر بدبختیم!!

کانال مطالعات امریکا نوشت: نیویورک تایمز: دکتر جاناتان راینر متخصص قلب مطرح و معروف که دیک چنی معاون رئیس‌جمهوری اسبق را درمان کرده است، گفت: اطمینان دارم که دولت ترامپ بعد از اینکه ویروس کرونا در چین پدیدار شد نتوانست به سمت مقابله با این بیماری حرکت کند زیرا کاخ سفید نمی‌خواست شدت این تهدید را قبول کند. زمانی که ماجرای ویروس کرونا نوشته شود ما خواهیم فهمید که جان ده‌ها هزار نفر به سبب تصمیم سیاسی رئیس‌جمهور امریکا در معرض خطر قرار گرفت.

یک کاربر در توئیتر با انتشار این عکس نوشت: تجمع دستفروشان جلوی فرمانداری؛ تمام فروشگاه‌های بزرگ و سرپوشیده، پاساژهای لاکچری شیراز بدون هیچ منعی باز هستن، ولی جلوی کسب دستفروش‌ها رو گرفتن! کرونا از مسئولان ما بیشتر عدالت‌اجتماعی رو رعایت میکنه!

یک کانال خبری این عکس را منتشر کرد و نوشت: اقدام زیبای یک صاحبخانه! میدونم شاید صاحبخانه‌ها هم روی کرایه خونشون حساب کردن، اما این حرکات خیلی قشنگه.

احمد قدیری با اشاره به رقص یکی از بازیگران در بیمارستان نوشت: سلبریتی‌ها را به چالش نظافت دعوت می کنم. کاش یکبار در عمرشان مفید باشند و بدون طلب دستمزدهای نجومی، مثل انسان‌های عاقل و معمولی، مواد ضدعفونی کننده بردارند و گوشه‌ای از شهر را تمیز کنند. هم به نفع مردم است و هم به نفع پزشکان و پرستارانی که هر روز کار و تعداد بیماران‌شان اضافه می‌شود.

افزایش تلفات «شایعات کرونا»!

هشدار وزارت بهداشت: الکل انسان را می‌کشد نه کرونا را!

گزارش یک
زهرا چیذری

روند ابتلا به کرونا همچنان صعودی است. طبق آخرین اخبار با شناسایی ۵۹۵ مورد جدید ابتلا به ویروس کرونا، تعداد مبتلایان به این بیماری در کشور به ۷ هزار و ۱۶۱ نفر افزایش یافت که از این تعداد تاکنون ۲ هزار و ۳۹۴ نفر بهبود یافته و ترخیص شده‌اند. همچنین با فوت ۴۳بیمار کرونایی در ۲۴ساعت گذشته، تعداد مرگ‌ومیرهای کرونایی به ۲۳۷ مورد افزایش یافت. حالا در کنار نگرانی‌ها از شیوع کرونا بازار داغ شایعات نگرانی‌های تازه‌ای در این حوزه ایجاد کرده است. انتشار شایعاتی درخصوص تأثیر مصرف الکل در پیشگیری از ابتلا به بیماری کرونا موجب افزایش مراجعه به بیمارستان به دلیل مسمومیت با الکل شده، به گونه‌ای که در استان خوزستان پس از شیوع ویروس کرونا حدود ۷۳ ابتلای قطعی وجود داشته، اما به دلیل ارائه اطلاعات نادرست درخصوص مصرف الکل، ظرف دو روز گذشته ۳۳۱ نفر ناشی از مسمومیت با الکل جعلی به مراکز درمانی مراجعه کرده‌اند که از این تعداد ۲۵۶ نفر بستری شده‌اند و ۲۰ نفر جان خود را از دست داده‌اند.

کووید - ۱۹ همچنان در حال تاخت وتاز است و آمار مبتلایان روزبه‌روز افزایش می‌یابد و در کنار رشد مبتلایان آمار بهبودیافتگان هم صعودی است. به‌خصوص اینکه دستگاه‌های مختلف از جمله سپاه و بسیج هم برای کمک به شکست کرونا پای کار آمده‌اند. در این راستا سازمان بسیج جامعه پزشکی طی تفاهمنامه‌ای با وزارت بهداشت با راه‌اندازی سامانه ۴۰۳۰ با هدف تریاژ از منزل و کاهش تردد بیماران غیرکرونایی به بیمارستان‌ها، بیماران کرونایی را شناسایی می کند، اما بازار شایعات کرونایی هم داغ است. به گونه‌ای که شایعاتی درباره تأثیر مصرف الکل در مقاومت بدن نسبت به ویروس کرونا موجب‌شده تا برخی افراد به مصرف الکل صنعتی یا متانول روی بیاورند که این ماجرا تلفاتی هم در پی داشته است.

هشدار وزارت بهداشت درباره مصرف الکل

به همین خاطر وزارت بهداشت و سازمان غذا و دارو درباره عواقب خطرناک مصرف متانول هشدار داده و تأکید کرده‌اند: «براساس مستندات علمی، مصرف خوراکی الکل اتیلیک (اتانول) یا غرغره کردن اتانول در محوطه دهانی هیچ‌گونه اثری در پیشگیری از عفونت کرونا ویروس جدید ندارد و با خطر بروز مسمومیت ناشی از اتانول همراه است.

الکل متیلیک یا همان متانول هم ضمن اینکه دارای اثرات ضدمیکروبی بسیار ناچیزی در مقایسه با الکل اتیلیک (اتانول) است، به علت سمیت بالا، مصرف خوراکی آن با بروز مسمومیت‌های شدید، کوری و مرگ همراه است. به خصوص اینکه این الکل از پوست هم جذب بدن می‌شود.»

سیر کووید - ۱۹ همچنان صعودی است

کیانوش جهانپور، رئیس مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت بهداشت ضمن اعلام آمار ۷ هزار و ۱۶۱ نفری مبتلایان قطعی به کرونا درباره آخرین وضعیت ویروس کرونا در کشور اظهار کرد: «خوشبختانه در چند روز اخیر شاهد کاهش موارد جدید ابتلا بوده‌ایم، اما هنوز برای اعلام سیر نزولی بیماری در کشور زود است و همچنان شاهد روند صعودی تعداد کل مبتلایان به بیماری کووید- ۱۹ در کشور خواهیم بود.»

وی ابراز امیدواری کرد و با رعایت نکات بهداشت فردی و عمومی و توجه مردم به اصول خود مراقبتی و دیگر مراقبتی ظرف هفت تا ۱۰روز آینده شاهد کاهش موارد جدید ابتلا باشیم.

بنا به تأکید آقای سخنگو روند ابتلا به بیماری کووید - ۱۹ در کشور صعودی است، بنابراین مهار و کنترل آن نیازمند همکاری و هم‌افزایی نظام سلامت، مردم و سایر بخش‌ها و نهادهای کشور است.

جهانپور با اشاره به افزایش مسمومیت‌های الکلی در روزهای اخیر بیان کرد: «متأسفانه برخی افراد، با انتشار اطلاعات نادرست در فضای مجازی باعث شده‌اند تا گزارش موارد مسمومیت‌های الکلی در برخی استان‌ها افزایش پیدا کند. برخی افراد گمان می کنند الکل همانطور که می‌تواند موجب ضدعفونی سطوح و دست‌ها شود، مصرف آن نیز می‌تواند از بیماری کووید - ۱۹ پیشگیری کند.»

به گفته وی در استان خوزستان پس از شیوع ویروس کرونا حدود ۷۳ابتلای قطعی داشتیم، اما به دلیل ارائه اطلاعات نادرست درخصوص مصرف الکل، ظرف دو روز گذشته ۳۳۱ نفر مراجعه ناشی از مسمویت با الکل جعلی داشتیم که از این تعداد ۲۵۶ نفر بستری شده‌اند و ۲۰ نفر جان خود را از دست داده‌اند که واقعاً یک فاجعه است.

کیت‌های ایرانی تشخیص کرونا فروردین به بازار می آید

هر چند روند ابتلا به کرونا همچنان صعودی است، اما خبرهای خوشی هم در حاشیه این بیماری شنیده می‌شود. مصطفی قانعی دبیر ستاد توسعه زیست فناوری معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری از ورود کیت‌های ایرانی تشخیص ویروس کرونا خبر داد و افزود: «شرکت‌های دانش بنیان ایرانی موفق به ساخت کیت‌های تشخیصی این بیماری شدند که تا فروردین سال آینده روانه بازار می‌شود.»

به گفته وی در حال حاضر بیماران مبتلا به کرونا با کیت‌های تشخیصی که در قالب مساعدت و خرید از طریق سازمان بهداشت جهانی، کشور چین و یونیسف وارد ایران شده‌اند، شناسایی می‌شوند.

ظاهراً کیت‌های وارد شده تا دو ماه آینده کافی هستند، اما بعد از این مدت با کمبود کیت‌های تشخیص کرونا مواجه خواهیم شد که بنا به تأکید قانعی با کمک توانمندی‌های داخلی این نیاز مرتفع خواهد شد.

۴۰۳۰ بسیج جامعه پزشکی برای تریاژ از منزل بیماران

بسیج و سپاه هم مثل همیشه در کنار مردم هستند و طی تفاهمنامه‌هایی با وزارت بهداشت برای شکست کرونا صف‌آرایی کرده‌اند. دکتر ابراهیم متولیان، رئیس سازمان بسیج جامعه پزشکی در گفت‌وگو با «جوان» درباره اقدامات این سازمان در راستای کمک به طرح مقابله با ویروس کرونا می‌گوید: «سازمان بسیج جامعه پزشکی طی تفاهمنامه‌ای با وزارت بهداشت با راه‌اندازی سامانه ۴۰۳۰ با هدف تریاژ از منزل و کاهش تردد بیماران غیرکرونایی به بیمارستان‌ها، بیماران کرونایی را شناسایی می کند.»

بنا به تأکید وی علاوه بر این در حال حاضر با کمک بسیج محلات، استراحتگاه‌هایی راه‌اندازی شده تا بیماران مبتلا به کرونایی که از بیمارستان مرخص می‌شوند، برای خالی‌شدن تخت‌های بیمارستانی و بستری بیماران اورژانسی‌تر در بیمارستان‌ها، این بیماران به این استراحتگاه‌ها انتقال داده شوند؛ تجهیز این استراحتگاه‌ها با بسیج محلات و ارائه خدمات بهداشتی درمانی آنها از سوی بسیج جامعه پزشکی بوده است.

متولیان می‌افزاید: «این استراحتگاه‌ها در نقاط مختلف کشور به خصوص استان‌هایی مانند گیلان که با شرایط اضطراری‌تری مواجه است، تدارک دیده شده و بسیج جامعه پزشکی با اعزام پزشکان و پرستاران داوطلب به این مکان‌ها سعی دارد تا از فشار کاری پزشکان و پرستاران فعال در بیمارستان‌های وزارت بهداشت بکاهد.»

پزشکان و پرستارانی که از سوی بسیج جامعه پزشکی به عنوان کمک کار به مناطق مختلف فرستاده می‌شوند، نیروهای داوطلب هستند. در کنار اینها فعالیت ۴۰۰درمانگاه بسیج جامعه پزشکی و آماده باش ۷۰۰تیم شهید رهنمون برای آموزش، پیشگیری و درمان بحث کرونا از دیگر فعالیت‌هایی است که بسیج جامعه پزشکی در راستای کمک به بسیج ملی شکست کرونا را در دستور کار دارد.

بنا به تأکید رئیس سازمان بسیج جامعه پزشکی، همچنین برای مشخص شدن وضعیت آزمایش هموطنان قمی و نمونه آزمایشات‌شان با توجه به وضعیت استان قم و کمبود برخی از امکانات، آزمایشگاه هایی در تهران هماهنگ شده است.

علاوه بر اینها ضدعفونی اماکن پرتردد در مناطق دور افتاده و عشایری و همچنین ضدعفونی دستگاه‌های خودپرداز از جمله اقدامات دیگر سازمان بسیج جامعه پزشکی است.

لابی در کمیسیون تلفیق علیه افزایش جمعیت!

در حالی که جمعیت ایران سال به سال پیرتر می‌شود، با طرح ادعایی عجیب در کمیسیون تلفیق، ردیف بودجه درمان ناباروران حذف شد

گزارش ۲
زهرا نسرین‌فرد

ادامه از صفحه اول

بهروز بنیادی عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس شورای اسلامی درباره سرنوشت بند پیشنهادی مرکز پژوهش‌های مجلس در حمایت از ناباروران با بیان اینکه طرح این بند حمایتی در صحن علنی مجلس منتفی است، گفت: در هماهنگی‌هایی که با سازمان برنامه و بودجه انجام شد، مقرر گردید جلسه‌ای با حضور دکتر پورمحمدی معاون اقتصادی سازمان برنامه و بودجه و دکتر جان بابایی معاون درمان وزارت بهداشت و رؤسای بیمه‌ها برگزار شود و ردیف‌های اعتباری مرور و میزانی که برای حمایت از بیماران نابارور نیاز است به همان ردیف‌های بودجه اضافه شود و دیگر نیازی به مصوبه مجلس نداشته باشد.

وی در توضیح علت عدم نیاز به مصوبه تصریح کرد: براساس این تصمیم اعتبارات مورد نیاز اصلاً وارد بودجه ۱۳۹۹ نمی‌شود، اما به ردیف‌های بودجه ۱۳۹۹ اضافه می‌شود، چون هم اکنون چند ردیف بودجه در اختیار وزارت بهداشت است و تصمیم این شد که از طریق وزارت بهداشت حمایت‌ها صورت بگیرد.

بنیادی افزود: طبق گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس دولت ۲۰۰میلیارد تومان برای حمایت از ناباروران در اختیار وزارت بهداشت قرار می‌دهد که قرار شده در جلسه‌ای که با سازمان برنامه و بودجه در پیش داریم طبق گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس این بودجه به شکل نشاندارتر و هدفمندتر استفاده شود چراکه این هزینه حمایتی نهایتاً باید از سوی سازمان برنامه و بودجه پرداخت شود.

بنیادی درباره ضمانت اجرایی این تصمیم و چگونگی جلوگیری از خطای احتمالی وزارت بهداشت که در سال‌های گذشته منجر به محرومیت ناباروران از بودجه حمایتی دولت شده است، گفت: ضمانت اجرایی این تصمیم نظارت کمیسیون فرهنگی و کمیسیون بهداشت و درمان مجلس شورای اسلامی است و بسته به اینکه کلیات بودجه ۱۳۹۹ در مجلس دهم تصویب شود یا در مجلس یازدهم که نظارت‌ها از همان مجلس شروع خواهد شد.

نصرالله پژمانفر دیگر نماینده مجلس درباره ضمانت اجرایی چنین تصمیمی معتقد است: آنچه که ضمانت این کار است صرفاً تعهد فردی مسئولان وزارت بهداشت و درمان است و نمی‌توان برای اجرای آن از سوی وزارت بهداشت قطعیتی قائل شد. تصمیم نمایندگان ملت این بود که حمایت بیمه‌ها از ناباروران به یک قانون و برنامه منسجم تبدیل شود و شرکت‌های بیمه‌گذار را مکلف به حمایت از ناباروران کنند که به رغم تمایل به داشتن فرزند و دریافت درمان، امکان استفاده از خدمات مراکز درمانی خصوصی و حتی دولتی را ندارند، ولی از طریق قانون بیمه حمایتی، بتوانند به این درمان‌ها دسترسی پیدا کنند و جامعه کمی به سمت عدالت اجتماعی نزدیک‌تر شود.

پژمانفر تصریح کرد: متأسفانه این گام مؤثر به علت مکاتبه‌ای که معاون درمان وزارت بهداشت با رئیس کمیسیون تلفیق داشت و اطلاعات نادرست و غیردقیق را ارائه کردند و جلسه را به حاشیه کشاندند در کمیسیون تلفیق از نمایندگان مجلس ستانده شد و عدالت‌ورزی به حاشیه رفت.

پژمانفر گفت: هم اکنون سعی ما این است که به روش‌های دیگر ناباروران را به بودجه حمایتی که دولت برای آنها اختصاص داده است نزدیک کنیم. دولت ۲۰۰میلیارد تومان برای حمایت از ناباروران در اختیار وزارت بهداشت قرار می‌دهد؛ یعنی این پول در حسابی مشخص در اختیار وزارت بهداشت قرار می گیرد و اگر وزارت بهداشت اراده حمایت از ناباروران را داشته باشد، می‌تواند حمایت از ناباروران را از شرکت‌های بیمه مطالبه کند، اما در سال‌های گذشته شاهد تخطی وزارت بهداشت از این موضوع بوده‌ایم و غالباً بودجه مخصوص ناباروران به صورت گلوبال در اختیار وزارتخانه‌ها قرار می گیرد و وزارتخانه‌ها این بودجه را در جاهایی هزینه می کنند که نسبت به آن هیچ پاسخگویی ندارند.

عضو کمیسیون تلفیق اظهار داشت: سعی نمایندگان مجلس این بود که بودجه حمایتی از ناباروران دقیقاً در مسیر سیاست‌های جمعیتی کشور و درمان ناباروری که به داشتن فرزند علاقه دارند، اما بضاعت آن را ندارند، قرار گیرد. جمعیت قابل توجهی که هزینه‌های بالای مراکز درمان ناباروری اجازه استفاده آنها از عمل‌های پیشرفته‌ای چون IVF و ICSI را به آنها نمی‌دهد.

وی در پاسخ به اینکه چرا بعد از ممانعت معاون درمان وزارت بهداشت و رئیس کمیسیون تلفیق از مطرح شدن بند حمایتی بیمه‌ها از ناباروران در کمیسیون تلفیق، این بند برای رأی‌گیری به صحن علنی مجلس نیامد، گفت: با توجه به مشکلات پیش آمده از سوی ویروس کرونا در کشور بحث بودجه اصلاً به صحن علنی مجلس کشیده نشد و قرار است طبق اصل ۸۵ قانون اساسی این موضوع پس از نشست معاون اقتصادی سازمان برنامه و بودجه، معاون درمان وزارت بهداشت و درمان و شرکت‌های بیمه‌گذار به کمیسیون تلفیق بازگردد و جمع‌بندی آن در قالب صورت جلسه‌ای تقدیم شورای نگهبان شود.

یادداشت

حامد برآبادی*

راه‌حل استیفای انتظارات اخلاقی از انقلاب اسلامی

برای گفتمان تعاریف بسیاری ذکر شده است، اما به طور کلی گفتمان (Discourse) به مجموع اندیشه‌ها و دیدگاه‌های حاکم بر یک موضوع گفته می‌شود. نگرش‌های مختلف، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی-اجتماعی نیز به گفتمان انقلاب اسلامی صورت گرفته است و همه این نگرش‌ها در یک نکته هم نظرند و آن اینکه انقلاب اسلامی ایران منشأ تحول شگرف در روابط سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی در جهان و منطقه بوده است.

استین روکان از محققان معروف نروژی و صاحب آثار ارزشمند در سیاست تطبیقی، انقلاب را از عوامل بسیار مهم در تغییر بنیادین روابط اجتماعی دانسته و معتقد است که انقلاب با دگرگون کردن ساختار جامعه، آرایش نیروهای اجتماعی و سیاسی را بر محور خواسته‌های جدید سامان می‌دهد. پیامدهای انقلاب اسلامی ایران و دگرگونی‌های حاصل از آن هم به میزانی بود که دهه نخست انقلاب به عنوان گسست از گذشته و تاریخ نمایان می‌شود و نقش دین در آن مورد توجه قرار می گیرد.

از نگاه کلی، هر انقلابی علاوه بر اینکه ساختار سیاسی جدیدی را معرفی می کند و نظم جدیدی را ارائه می‌دهد، مجموعه‌ای از اندیشه‌ها و دیدگاه‌های جدیدی را هم در قالب گفتمان آن انقلاب با خود به ارمغان می‌آورد که ممکن است از مرزهای جغرافیایی آن کشور بگذرد و دامنه وسیعی از متفکران سایر کشورها را تحت تأثیر قرار دهد.

گفتمان انقلاب اسلامی را می‌توان شامل مؤلفه‌های مختلفی دانست. به طور مثال پیوند اسلام سیاسی و مردم سالاری، حق‌مداری و تکلیف شرعی، نگرش نو به مفهوم استقلال و آزادی، تعریف جدید سیاست خارجی بر مبنای حمایت از مستضعفان، مظلومان، معنویت و رشد اخلاقی از این قبیل است. اما آنچه به عنوان مهم‌ترین وجه متمایزکننده انقلاب اسلامی ایران در برابر سایر انقلاب‌های بزرگ در قرون اخیر می‌توان مطرح کرد، معنوی و اخلاقی بودن آن در پرتو دین اسلام است. به طور مثال انقلاب کبیر فرانسه با شعار برابری و برادری و انقلاب کمونیستی در روسیه با تأکید بر مبارزه با سرمایه‌داری حاکم و احقاق حقوق کارگران پا به عرصه گذاشت، اما تأکید رهبران انقلاب اسلامی ایران از همان ابتدا بر جنبه معنوی و اخلاقی آن بود، به صورتی که رهبر انقلاب در مقابل وعده‌های اقتصادی داده شده از سوی مقامات اجرایی، آن را مقدمه اصلاح معنوی و اخلاقی دانستند.

سایر مؤلفه‌های ذکرشده با وجود اهمیت زیاد و نوع نگاه جدید در گفتمان انقلاب اسلامی وجه متمایز آن محسوب نمی‌شوند. به طور مثال حکومت‌های اسلامی از صدر اسلام (بنی‌امیه و بنی‌عباس) تاکنون دچار نوعی استبداد درونی بودند و روابط مردم و حاکمان را براساس تکلیف مردم در قبال حکومت تعریف می کردند، اما در گفتمان انقلاب اسلامی افراد در جامعه در قبال حکومت اسلامی هم حق و هم تکلیف دارند و در واقع این حق و تکلیف عملی دو سویه هم از جهت حاکمان و هم از جهت مردم است (و اعظم ما افترض سبحانه من تلک الحقوق حق الوالی علی الرعیه و حق الرعیه علی الوالی...» (نهج البلاغه، نامه ۲۱۶)

واژه جمهوری اسلامی که جمهوریت را در کنار اسلامیت قرار می‌دهد، نشان بازتعریف جایگاه مردم در حکومت اسلامی متناسب با شرایط تازه است. در این نگاه استقرار و بقای حکومت اسلامی وابسته به همراهی مردم است و همراهی مردم نیز به ایمان و تعهد دینی آنها بستگی دارد و از اینجاست که رشد و تعالی معنوی و اخلاقی مردم در پرتو آموزه‌های دینی وجه تمایز ممتازی را برای گفتمان انقلاب اسلامی معنا می‌بخشد. با توجه به وجه مردم سالارانه حکومت جمهوری اسلامی و مشارکت مردم در تعیین سرنوشت خویش می‌توان دریافت که به معنای دقیق‌تر، یکی از وظایف مهم و همیشگی حکومت اسلامی بالا نگه داشتن سطح ایمان و تعهد دینی در میان افراد جامعه است.

بحران معنویت و رشد فساد اخلاقی و ترویج آن از سوی رژیم شاهنشاهی یکی از مهم‌ترین علل گرایش مردم و جوانان به رهبری حضرت امام خمینی (رضوان‌الله تعالی علیه) بود. نمونه بارز فساد اخلاقی در دوران پهلوی را می‌توان در جشن هنر شیراز جست‌وجو کرد. این جریان ضد فرهنگی اسلامی و اخلاق اجتماعی نشان از اوج ابتذال فرهنگی و گسست معنوی در رژیم سابق داشت و سبب شروع اعتراضات خیابانی مردم شد. با ادامه جریان انقلاب حضرت امام خمینی (ره) نه تنها به عنوان یک رهبر سیاسی هدایت انقلاب را بر عهده داشتند و وحدت بخش همه گروه‌های سیاسی مخالف رژیم شاه بودند بلکه به عنوان یک شخصیت مذهبی، رهبر معنوی آن نیز بودند. بدین جهت تجمیع رهبری معنوی و سیاسی در یک شخصیت، خود نشان از تمایز این انقلاب با سایر انقلاب‌ها دارد. از نظر امام‌خمینی(ره) هم ریشه همه گرفتاری‌ها و بی‌بند و باری‌ها در نگرش مادی و غیر معنوی به انسان است: «مردمی می توانند کشور خودشان را حفظ کنند، مردمی می توانند مملکت و ملت خودشان را نجات بدهند که معنویت داشته باشند. اگر معنویت در کار نباشد و همه مربوط به مادیت باشد، هر جا آخور بهتر است سر آن آخور می روند ولو اینکه آن آخور را امریکا برایش درست کند.»

از این جهت، از نگاه امام خمینی (ره) رابطه دو سویه‌ای میان اخلاق و سیاست وجود دارد. از یک سو دلالت فعل اخلاقی فردی، سیاستی اخلاقی است و از سوی دیگر، جهت سیاست‌ها و رفتارهای حکمرانان معطوف به رشد و تعالی انسان است. با توجه به این موضوع، متأسفانه پدیده سیاست‌زدگی سبب شده یک شکاف فزاینده و عمیق بین عرصه رسمی و عرصه مدنی به‌وجود آید که نشانه‌های آن را می‌توان در فسادهای اقتصادی و سیاسی دهه اخیر مشاهده کرد. سیاست‌زدگی و اقتصادزدگی از کسانی که از آنها انتظار رفتار اخلاقی و معنوی می‌رود و این گونه نسبت به وظیفه اخلاقی و معنوی خودشان غافل می‌شوند سبب شده تا حدی انتظارات اخلاقی و معنوی انقلاب اسلامی برآورده نشود. از طرف دیگر درگیری کشور با مسائل اقتصادی نباید سبب شود تا توجه به جنبه مهم معنویت در گفتمان انقلاب مغفول بماند. باید به خاطر داشت انقلاب اسلامی ایران نه فقط با موفقیت اقتصادی و سیاسی بلکه با رشد و ارتقای اخلاقی و معنوی شهروندان شعار خود را محقق خواهد کرد.

*عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی

خبر کوتاه

- رئیس سازمان بهزیستی کشور از پرداخت کمک هزینه معیشتی به خانوارهای زلزله‌زده تحت پوشش این سازمان در استان آذربایجان غربی خبر داد.
- مدیر عامل شرکت واحد اتوبوسرانی تهران گفت: ۵ هزار اتوبوس پایتخت روزانه چهار بار ضدعفونی می‌شوند و بیش از ۱۸ هزار پوستر آموزشی پیشگیری از کرونا در اتوبوس‌ها نصب شده است.
- یک دامپزشک گفت: زیرخانواده‌ای از کرونا ویروس‌ها در مدفوع ماهی‌های زینتی از جمله ماهی قرمز دیده شده است، اما تاکنون هیچ‌گونه گزارش علمی مبنی بر اینکه این ماهی‌ها می‌توانند ناقل کروناویروس جدید (کووید - ۱۹) باشند، منتشر نشده است.
- سخنگوی شورای شهر تهران گفت: موضوع تعدیل نیرو در دستور کار شهرداری تهران نیست.
- رئیس کل دادگستری استان تهران از تعیین وقت برای برگزاری دادگاه پرونده عظیم خودرو به عنوان یکی از پرونده‌های پر شاکی خبر داد. دادگاه عظیم خودرو امروز برگزار می‌شود.
- معاون بهداد ناجا از پاسخگویی ۲۴ ساعته سامانه ۱۶۵ صدای پزشک این معاونت در راستای آموزش و آگاهسازی خانواده‌ها با محوریت پیشگیری و کنترل بیماری کرونا خبر داد.
- مدیرعامل فروشگاه شهروند از استقرار پزشک در همه فروشگاه‌های شهروند خبر داد و گفت: همچنین فروشگاه‌های ۲۴ ساعته شهروند افزایش یافت.